

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Географічний факультет

Кафедра географії України та регіоналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

Мирослав ЗАЯЧУК

“29” серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
УПРАВЛІННЯ МІСЬКИМ РОЗВИТКОМ

вибіркова

Освітньо-професійна програма Регіональний розвиток і просторове планування

Спеціальність С6 Географія та регіональні студії

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Факультет географічний

Мова навчання українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління міським розвитком» складена відповідно до освітньо-професійної програми Регіональний розвиток і просторове планування, спеціальність С6 Географія та регіональні студії.

Розробник:

Заячук Мирослав Дмитрович – декан географічного факультету, доктор географічних наук, доцент.

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Заячук Мирослав Дмитрович – декан географічного факультету, доктор географічних наук, доцент.

Затверджено на засіданні кафедри географії України та регіоналістики
Протокол № 12/1 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Іван КОСТАЩУК

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова навчально-методичної ради _____

(підпис)

Наталя АНДРУСЯК

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.

Навчальна дисципліна «Управління міським розвитком» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін за освітнім рівнем «магістр», що пропонується в рамках циклу професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на першому році навчання. Вона забезпечує додаткове формування у здобувачів професійно-орієнтованої компетентності системного світобачення та спрямована на засвоєння теоретичних і практичних знань управлінської діяльності муніципального спрямування, вмінь та навичок системних досліджень.

Вивчаючи цю дисципліну здобувачі вищої освіти здобудуть додаткову теоретичну і практичну підготовку у галузі управління на основі геопросторового планування як географічно-теоретичного підґрунтя стратегії регіонального розвитку, узагальнення попередньо набутих фахових знань для цілей обґрунтування перспектив стратегічного розвитку міських населених пунктів.

1.1. Мета викладання дисципліни.

Мета навчальної дисципліни “Управління міським розвитком” - сформуванати у здобувачів вищої освіти систему теоретичних знань і забезпечити практичну підготовку студентів у галузі муніципального управління на основі територіального планування, узагальнення попередньо набутих фахових знань для цілей обґрунтування стратегій розвитку населеного пункту, узгодження господарської діяльності з цілями забезпечення сприятливого середовища існування людини, збереження природної та культурної спадщини в населеному пункті.

Завдання вивчення дисципліни.

- - формування здатностей навчатись та самонавчатись, керуючи часом представляти результати вчасно;
- здійснювати критичне осмислення просторових проблем та диспропорцій, аналіз різноманітної просторової інформації;
- з'ясовувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку міст;
- неупереджено оцінювати теоретичні й практичні надбання різних наукових концепцій, розуміти географічну оболонку як єдину систему, найважливіші проблеми її будови та розвитку на різних просторових масштабах;
- особливості трансформаційних процесів, що відбуваються в сучасному урбанізованому суспільстві;
- набуття студентами знань, умінь і навичок, необхідних для обґрунтованих управлінських рішень щодо просторової організації міського населеного пункту;
- вміння виступати, дискутувати, вести ділове спілкування та управляти проєктами в напрямі просторового планування в муніципальному управлінні.

Пререквізити.

Курс викладається в другому семестрі ОП, забезпечує додаткове формування у здобувачів професійно-орієнтованої компетентності системного світобачення та спрямована на засвоєння теоретичних і практичних знань управлінської діяльності муніципального спрямування, вмінь та навичок системних досліджень, а саме, вдосконалення набутих під час вивчення дотичних дисциплін «Просторове планування», «Геоєкологія урбанізованих територій України та раціональне природокористування», «Сучасні концепції регіонального розвитку та раціонального природокористування», «Просторове планування», «Моделювання й прогнозування розвитку регіонів України» за освітнім рівнем «магістр».

1.2. Результати навчання (доповнені, розширені та поглиблені):

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 4. Здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування територій різного ієрархічного рівня.

СК 6. Здатність застосовувати у професійній діяльності теоретичні знання і практичні навички системного аналізу і синтезу, географічного моделювання та прогнозування.

СК 7. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку.

СК 11. Здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички системного аналізу, географічного моделювання та прогнозування трансформації територіальної організації та регіонального розвитку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР01. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації.

ПР05. Вміти виявляти, ставити та розв'язувати науковоприкладні проблеми, здійснювати критичну оцінку прийнятих рішень.

ПР08. Здійснювати дослідження природно- і суспільно- географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки.

ПР11. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та геоєкологічні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері

природокористування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму.

ПР15 Використовувати теоретичні знання і практичні навички системного аналізу, географічного моделювання та прогнозування трансформації територіальної організації та регіонального розвитку.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	5	150	2	24	-	16	-	100	-	іспит
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	с	лаб	інд	с.р.	о		Л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми	Змістовий модуль 1. Засади міського управління													
Тема 1. Вступ.	6	2				4								
Тема 2. Управління як суспільне явище.	14	2	4			8								
Тема 3. Теоретичні засади місцевого самоврядування.	12	2	-			10								
Тема 4. Міські поселення у світовому контексті.	16	2	4			10								
Тема 5. Функції міста.	16	2				14								
Разом за ЗМ1	64	10	8			46								
Теми	Змістовий модуль 2. Міське планування та сучасні проблеми відновлення і розвитку													
Тема 6. Місто як система.	7	2	-			5								
Тема 7. Бюджетоформування.	7	2	-			5								
Тема 8. Міське самоврядування.	12	2	-			10								

Тема 9. Просторова структура та функціональне зонування міст.	17	2	4			11						
Тема 10. Особливості міського та регіонального розвитку в умовах об'єднаних територіальних громад як нової базової одиниці адміністративно-територіального устрою України.	13	2	-			11						
Тема 11. Креативне місто.	17	2	4			11						
Тема 12. Урбіцид.	13	2	-			11						
Разом за ЗМ 2	86	14	8			64						
Усього годин	150	24	16			100						

2.3. Теми лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми	Годин
1	Вступ. Мета, завдання, структура курсу. Понятійно-термінологічний апарат.	2
2	Тема 2. Управління як суспільне явище. Основні етапи розвитку системи муніципального управління. Муніципальне управління і виконавча влада. Муніципальне управління в системі державної влади.	2
3	Теоретичні засади місцевого самоврядування. Функції та структура муніципального управління. Методи муніципального управління. Особливості і проблеми державно-управлінської діяльності в незалежній Україні.	2
4	Міські поселення у світовому контексті. Глобальна доповідь про населені пункти. Діяльність Європейської Конференції міністрів, відповідальних за просторове/регіональне планування (СЕМАТ). Європейська хартія регіонального/просторового планування (Торремоліноська Хартія). Стан міст світу.	2
5	Функції міста. Просторова структура та функціональне зонування міст. Застосування системного аналізу в геоурбаністиці. Поняття урбанізованої системи. Ознаки міста як системи. Підсистеми міста. Функціональна структура міст. Містоутворюючий потенціал міста та його оцінка. Основні містоутворюючі функції: промисловість, будівництво, наукові, культурні, адміністративні транспортно-розподільні функції, їх аналіз і кількісна оцінка перспектив розвитку. Провідні (стрижневі) функції. Сполучення і взаємозумовленість функцій. Зростання ролі «третинних» галузей в економічній структурі міста. Центральні та спеціалізовані функції міст.	2

6	Місто як система. Сутність міста як складної соціально-економічної системи. Організаційно-правові основи управління міським розвитком, методи географічних досліджень.	2
7	Бюджетоформування. Система формування місцевого бюджету, основні принципи організації та функціонування підприємств.	2
8	Міське самоврядування. Методи і процедури регуляторної діяльності органів місцевого самоврядування міста. Зарубіжний досвід функціонування малого підприємництва в містах та регіонах.	2
9	Просторова структура та функціональне зонування міст. Мікрогеографічний аналіз міста. Особливості та завдання дослідження мікрогеографії міста. Основні принципи проектування міста: чітке функціональне зонування території; гнучкість планувальної структури; диференціація транспортної мережі; ступінчаста організація системи обслуговування; збереження і збагачення природного середовища. План міста. Типи планування. Силует міста. Структура і будівельне зонування міста.	2
10	Особливості міського та регіонального розвитку в умовах об'єднаних територіальних громад як нової базової одиниці адміністративно-територіального устрою України. Організаційно-економічний механізм управління просторовим розвитком.	2
11	Креативне місто. Історія становлення концепції «креативне місто». Географічний контекст креативних стратегій. Підхід Е.Пратта. Параметри креативності. Територіальна ідентичність як провідна складова креативної стратегії міста.	2
12	Урбіцид. Повоєнна відбудова і просторове планування міст України. Підходи до стратегування.	2

2.4. Темі семінарських занять

№	Назва теми	Годин	Балів
	Модуль №1		
1	Історичні аспекти формування системи муніципального управління. Світові тенденції муніципального управління	4	7
2	Методи оцінки конкурентоспроможності міста. Ранговий метод. Метод вимірювання потенціалів. Індекс конкурентоспроможності міст світу .	4	8
	Модуль №2		
3	Планування міст. Просторова структура та функціональне зонування міст.	4	7
4.	«Міста майбутнього. Green-city, smart-city, creativecity»	4	8

2.5. Тематика індивідуальних завдань (ІНДЗ)

№	Назва теми
1	Геополітичні оцінки муніципального управління України
2	Регіональні напрямки й особливості муніципального управління та геополітичної стратегії України.
3	Глобальна доповідь про населені пункти (міський контекст)

4	Системна концепція дослідження міст Б. Беррі.
5	Транспортна ієрархічна модель Й. Коля.
6	Секторальна структура міських систем У. Ізарда.
7	Зонінг – настанова про склад та зміст плану зонування території міста
8	Особливості формування компонентних планів регіонів
9	Концепція «нового урбанізму»
10	Концепція smart-city.
11	Модель територіальної структури міст Е. Ульмана.
12	Модель територіальної структури міст Е. Барджесса.
13	Модель територіальної структури міст Х. Хойта.
14	Модель територіальної структури міст Ч. Харріса.
15	Внутрішня мозаїка міст.
16	Властивості й принципи конструювання урбанізованих систем.
17	Культурні столиці Європи.
18	Розробка стратегій просторового розвитку території міських ОТГ
19	Розробка стратегій просторового розвитку території приміських ОТГ
20	Мережа креативних міст ЮНЕСКО.
21	Поняття про креативний клас Річарда Флоріди.
22	Композиційні вимоги до плану міста: система громадських центрів, транспортних магістралей, зелених насаджень.
23	Аналіз зорового сприйняття силуету міста і його головних природних та архітектурних доміант.
24	Урбіцид українських міст
25	Екоцид українських міст
26	Проекти відбудови українських міст

* ІНДЗ – в цілому для навчальної дисципліни (10 б).

2.6. Завдання для самостійної роботи студентів

Назва теми	годин
Змістовий модуль №1	
Історія розвитку просторового планування у світі (урбаністичний контекст)	3
Історія розвитку просторового планування в Україні (урбаністичний контекст)	3
Формування наукових основ муніципального управління	2
Закони і закономірності муніципального управління.	2
Декларація про міста та інші населені пункти	2
Методи муніципального управління.	2
Апарат муніципального управління.	2
Принципи муніципального управління. Систематизація принципів муніципального управління.	2
Геопланування як практика просторової функціональної організації міського простору	2
Державна влада. Об'єкти та суб'єкти управління. Суб'єкти та об'єкти муніципального управління.	2
Правило Ципфа «ранг-розмір».	2
Закон К. Кларка.	2
Гравітаційні моделі розвитку міст.	2

Дилеми процесу міського планування.	2
Склад і зміст генерального плану міського населеного пункту	2
Склад та зміст детального плану території	2
SWOT-аналіз конкурентноспроможності міста	2
Історичні концепції розвитку міст	2
Просторове планування як інструмент футурології	2
Комплексні стратегії розвитку міст	2
Моделі розвитку сільських приміських територій	2
Формування системи полюсів розвитку в Україні: методологічний аспект	2
Змістовий модуль №2	
Створення регіональних кластерів в містах як форма просторового розвитку	5
Інерційність основних елементів плану міста.	4
Аналіз зорового сприйняття силуету міста і його головних природних та архітектурних домінант.	4
Функціональні зони міської забудови (промислові, транспортно-складські, селітебні, громадські, рекреаційні тощо) та їх сумісність.	5
Просторовий синхронізм соціально-економічного розвитку малих міст як наслідок трансформації опорного каркасу регіону	4
Роль транспортної інфраструктури у розвитку міста	4
Організаційно-економічний механізм управління просторовим розвитком міста	4
Інтеграція екологічної складової розвитку у просторове планування міського розвитку	4
Сутність SEO та проблеми просторового планування міських поселень	5
Інтеграція ландшафтного планування в просторове планування міських поселень	4
Теми ландшафтного планування в просторовому плануванні міста	5
Праці Франко Б'янчіні та Чарльза Лендрі.	4
Концептуальні засади підвищення конкурентноспроможності міста	4
Приміська зона: від експансії проблем до експансії розвитку	4
Сучасні моделі стратегічного управління містом.	4

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Методи навчання:

- словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія, тощо),
- семінарські/практичні заняття,
- наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали, тощо),
- робота з навчально-методичною, науковою літературою та картографічними матеріалами;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні),
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Методи контролю.

Контроль знань студентів ґрунтується на здійсненні поточного і підсумкового контролю при застосуванні таких способів діагностики, як семінарські/практичні заняття і самостійні роботи, тестування, індивідуальні завдання, письмове і усне опитування. *Поточний контроль* здійснюється під час проведення занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді письмового фронтального опитування.

Форма *підсумкового контролю* - іспит, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі відповідей на підсумковому модулі, результатів виконання ним певних видів робіт або тестування.

Методами контролю є: усний, письмовий (розгорнута відповідь), тестовий, графічний при застосуванні індивідуальної та фронтальної перевірки знань, умінь і навичок студентів.

1. Контроль засвоєння *лекційного і самостійно опрацьованого* теоретичного матеріалу здійснюється на основі модульного (письмового) фронтального опитування, в тому числі – тестування та рефератів.

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навиків під час семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання представлення робіт (в т.ч. ессе).

3. Контроль виконання *індивідуальних завдань* здійснюється за бажанням студентів, як додаткових (необов'язкових для виконання всіма студентами) науково-дослідницьких завдань шляхом оцінювання виконаних рефератів та усного індивідуального захисту результатів дослідження.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни (до 100 балів) є сумою оцінок компетентностей (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності, за виконанні ІНДЗ та контрольний модуль (іспит). Максимальна кількість балів, яку може отримати студент до іспиту, у сумі становить 60 балів. Інші 40 балів відводиться на підсумковий модуль (іспит). Питання *самостійної роботи* включені до завдань модульного контролю і оцінюються при модульному контролі. Додатково студент може отримати до 10 балів за виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно шкали оцінювання. При цьому в іспитовій відомості зазначається сумарна кількість набраних балів, оцінка за шкалою ECTS і оцінка за національною шкалою.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шкала оцінювання.

Поточне опитування, тестування та самостійна робота	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1	
T 1	3
T 2	7
T3	6
T 4	8
T 5	6
Сума	30
Змістовий модуль 2	
T 6	3
T 7	3
T 8	3
T 9	7
T 10	3
T 11	8
T 12	2

Сума	30
Іспит	40
Всього	100

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Оцінка національною шкалою	за	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно		A (90-100)	Відмінно
Добре		B (80-89)	дуже добре
		C (70-79)	Добре
Задовільно		D (60-69)	Задовільно
		E (50-59)	Достатньо
Не задовільно		FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
		F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання)

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

Питання до модульного контролю №1

1. Основні етапи розвитку системи муніципального управління.
2. Методологічні основи планування міст.
3. Просторова структура та функціональне зонування міст.
4. Історія розвитку просторового планування у світі (міський контекст).
5. Історія розвитку просторового планування в Україні (міський контекст).
6. Муніципальне управління і виконавча влада.
7. Муніципальне управління в системі державної влади.
8. Декларація про міста та інші населені пункти.
9. Функції та структура муніципального управління.
10. Методи муніципального управління.
11. Склад і зміст генерального плану міста.
12. SWOT-аналіз міста.
13. Історичні концепції розвитку міст.
14. Просторове планування як інструмент футурології.
15. Комплексні стратегії розвитку міст.
16. Особливості і проблеми державно-управлінської діяльності в незалежній Україні.
17. Формування системи полюсів розвитку в Україні: методологічний аспект.
18. Глобальна доповідь про населені пункти. Стан міст світу.
19. Діяльність Європ. Конф. міністрів відпов. за просторове/регіональне планування (CEMAT).
20. Європейська хартія регіонального/просторового планування (Торремоліноська Хартія).
21. Просторова структура та функціональне зонування міст.
22. Глобальна доповідь про населені пункти. Стан міст світу.
23. Застосування системного аналізу в геоурбаністиці. Поняття урбанізованої системи.

24. Декларація про міста та інші населені пункти в новому тисячолітті.
25. Програма Організації Об'єднаних Націй з населених пунктів (міський контекст).
26. Ознаки міста як системи. Підсистеми міста.
27. Функціональна структура міст.
28. Містоутворюючий потенціал міста та його оцінка.
29. Основні містоутворюючі функції:
30. Сполучення і взаємозумовленість функцій.
31. Зростання ролі «третинних» галузей в економічній структурі міста.
32. Центральні та спеціалізовані функції міст.
33. Провідні (стрижневі) функції міст.

Питання до модульного контролю №2

1. Сутність міста як складної соціально-економічної системи.
2. Організаційно-правові основи управ. міським розвитком, методи географічних досліджень
3. Створення регіональних кластерів в містах як форма просторового розвитку регіонах.
4. Система формування місц. бюджету, принципи організації та функціонування підприємств.
5. Просторовий синхронізм соціально-економічного розвитку малих міст як наслідок трансформації опорного каркасу регіону.
6. Роль транспортної інфраструктури у розвитку міста.
7. Організаційно-економічний механізм управління просторовим розвитком міста.
8. Інтеграція екологічної складової розвитку у просторове планування міста.
9. Інтеграція ландшафтного планування в просторове планування міста.
10. Теми ландшафтного планування в просторовому плануванні міста.
11. Методи і процедури регуляторної діяльності органів місцевого самоврядування міста.
12. Концептуальні засади підвищення конкурентоспроможності міста.
13. Приміська зона: від експансії проблем до експансії розвитку.
14. Сучасні моделі стратегічного управління містом.
15. Теоретичні та методичні основи дослідження основних складових інтегрального потенціалу міста.
16. Інтегральний потенціал території в контексті спеціалізації міста.
17. Просторова структура та функціональне зонування міст.
18. Зарубіжний досвід функціонування малого підприємництва в містах та регіонах.
19. Просторова структура та функціональне зонування міст.
20. Мікрогеографічний аналіз міста. Особливості та завдання дослідження мікрогеографії міста.
21. Основні принципи проектування міста.
22. План міста. Типи планування. Силует міста. Структура і будівельне зонування міста.
23. Особливості міського та регіонального розвитку в умовах об'єднаних територіальних громад як нової базової одиниці адміністративно-територіального устрою України.
24. Історія становлення концепції «креативне місто». Географічний контекст креативних стратегій. Підхід Е.Пратта.
25. Параметри креативності міста.
26. Територіальна ідентичність як провідна складова креативної стратегії міста.
27. Методики та критерії відбору креативних міст.
28. Застосування стратегій креативного міста у містах України.
29. Прогнозування і перспективи розвитку креативних міст.
30. Сучасні моделі стратегічного управління містом.

Зарахування результатів неформальної освіти

Визнання результатів здобутих шляхом неформальної освіти:

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування навчальних елементів, а також отримання додаткових балів за результатами неформальної освіти:

– робота чи стажування за фахом, що підтверджується документом із підприємства та забезпечує набуття компетентностей, передбачених навчальною дисципліною;

– проходження безкоштовних навчальних тренінгів (вебінарів, семінарів), що проводяться на платформі Prometheus (<https://prometheus.org.ua>) та інших фахових платформах, за умови отримання безкоштовного сертифікату.

Результати зараховуються лише для відповідних тем лекційних і семінарських занять, практичних і лабораторних завдань даної навчальної дисципліни у кількості балів, що виділяються на цей навчальний елемент.

* неформальна освіта – курси з платформи Прометеус (10 б):

- Неформальна освіта за умови подання сертифікату з безкоштовних курсів платформи Прометеус «Децентралізація: від патерналізму до відповідального розвитку» та «Смарт-громада: управління на основі даних», «Візія майбутнього: відбудова громад на прикладі Маріуполя».

ЛІТЕРАТУРА:

Основна література:

1. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Закон України «Про основи містобудування». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Закон України «Про Генеральну схему планування території України». – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
4. Закон України «Про затвердження Порядку розроблення містобудівної документації» – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
5. ДСТУ-Н Б Б.1-1-12:2011 Настанова про склад та зміст плану зонування території (зонінг)
6. Вулиця для всіх. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://street4all.org.ua/>
7. Сонько С.П. Просторовий розвиток соціо-природних систем: шлях до нової парадигми : монографія / С.П. Сонько. – К. : Ніка Центр, 2003. – 287 с. <http://lib.udau.edu.ua/handle/123456789/367>
8. Планування територій: Навч. посіб. / О.Г. Топчієв, Д.С. Мальчикова. – Стереотип. вид. – Херсон : Грін Д.С., 2017. – 268 с.
9. Дронова О. Л. Новий урбанізм у пошуках виходу з урбаністичного колапсу / О. Л. Дронова // Український географічний журнал. – 2015 – № 3. – С. 33–41.
10. Європейська хартія міст 2008 р. (Маніфест нової урбаністики) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Principle-9.-European-chart.pdf
11. Жукович І. А. Smart-місто як новий об'єкт статистичних досліджень: визначення терміна / І. А. Жукович // Статистика України. – К.: Інформ.-вид. центр Держкомстату України, 2015. – N 1. – С. 18–22.
12. Концепція розвитку міста КИЇВ СМАРТ СІТІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kyivsmartcity.com/concept/>

13. Куйбіда В. С. Регіональний розвиток та просторове планування територій: досвід України та інших держав-членів Ради Європи : збірник нормативно-правових актів і науково-аналітичних матеріалів / В. С. Куйбіда, В. А. Негода, В. В. Толкованов, Академія муніципального управління, Центр досліджень питань регіонального і місцевого розвитку та сприяння адміністративній реформі, Всеукраїнська Асоціація магістрів державного управління, Українська асоціація місцевих і регіональних влад. – Київ, Видавництво «Крамар», 2009. – 170 с.
14. Маруняк Є. О. Територіальне (просторове) планування : зміст, еволюція та основні сучасні напрями [текст] / Є. О. Маруняк // Український географічний журнал. – 2014. – № 2. – С. 22–31. <https://ukrgeojournal.org.ua/uk/node/444>
15. Немець Л. М., Яковлева Ю. К., Полевич І. О. Муніципальне управління: навчальний посібник для самостійної роботи студентів-магістрантів, які навчаються за спеціальністю «Економічна та соціальна географія». – Харків, 2013. – 74 с. <http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua/wp-content/uploads/2017/07/%D0%9C%D1%83%D0%BD%D1%96%D1%86%D0%B8%D0%BF%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B5-%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>
16. Смарт-інновації українських міст // Платформа розвитку міст портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://urbanua.org/dosvid/ukrayinski-prykklady/340>
17. Чукут С. А. Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні / С. А. Чукут, В. І. Дмитренко // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 13. – С. 89–93.
18. Landry, C. (2012). The creative city: A toolkit for urban innovators. Earthscan. https://api.pageplace.de/preview/DT0400.9781136554483_A23851180/preview-9781136554483_A23851180.pdf
19. Braun, E., & Lavanga, M. (2007). An international comparative quick scan of national policies for creative industries. https://www.researchgate.net/publication/254920319_An_international_comparative_quick_scan_of_national_policies_for_creative_industries
20. Florida, R. L. (2005). Cities and the creative class. Psychology Press. <https://creativeclass.com/rfcgdb/articles/4%20Cities%20and%20the%20Creative%20Class.pdf>
21. Pratt, A. C. (2011). The cultural contradictions of the creative city. City, culture and society, 2(3),123-130. <https://openaccess.city.ac.uk/id/eprint/6560/1/The%20cultural%20contradictions%20of%20the%20creative%20city.pdf>
22. Аналітичний звіт «Міста 2030: модернізуйся, або вимирай». Ukrainian Institute for the Future, Interproject GmbH. 2018, с. 112. С.22-32. <https://www.slideshare.net/ZubkoGennadiy/book2030cityinfuture>
23. World Cities Report 2020. United Nations Human Settlements Programme, 2020 URL https://unhabitat.org/sites/default/files/2020/10/wcr_2020_report.pdf, Accessed November 2, 2020
24. Бойко-Бойчук О. В. Стратегії розвитку міст України / О. В. Бойко-Бойчук. – К., 2002. – 156 с.
25. Доповідь ООН «Перспективи світової урбанізації перегляду 2011 року» [Електронний ресурс] / United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2012) // World Urbanization Prospects: The 2011 Revision. – Режим доступу : <http://esa.un.org/unup>
26. Івченко А. Міста України : довідник / А. Івченко. – К. : Картографія, 1999. – 141 с.

27. Салій І. М. Урбанізація в Україні: соціальні та управлінські аспекти / І. М. Салій. – К. :Наук. думка, 2005. – 301 с.
28. Melnychuk, G. V., Dronova, O. L. (2025). Integrated Urban Development: Organization of Communications within the Planning Process. Ukrainian Geographical Journal. No. 3(131): 61–74. [In Ukrainian.] DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2025.03.061>

Додаткова література:

1. О.М. Лейберюк Геопросторовий аналіз доступності населення до центрів госпітальних округів (на прикладі Чернівецької області) // Регіональні проблеми України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення: матеріали 12 міжнародної науково-практичної конференції, м.Херсон, 5-6 жовтня 2017 р. / За заг. редакцією І. Пилипенка, Д. Мальчикової – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 304 с., С. 125-128.
2. А.А. Мозговий Просторово-часові межі субурбії: конфлікт міста і передмістя університеті // Регіональні проблеми України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення: матеріали 12 міжнародної науково-практичної конференції, м.Херсон, 5-6 жовтня 2017 р. / За заг. редакцією І.Пилипенка, Д.Мальчикової – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 304 с., С.158-160.
3. К.В. Мезенцев, Н.І. Мезенцева Міські публічні простори в Україні: суспільно-географічний погляд на сучасні виклики університеті // Регіональні проблеми України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення: матеріали 12 міжнародної науково-практичної конференції, м.Херсон, 5-6 жовтня 2017 р. / За заг. редакцією І.Пилипенка, Д.Мальчикової – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 304 с., С. 36-38.
4. І.О. Пилипенко Периферія та периферійність у понятійно-термінологічній системі суспільної географії університеті // Регіональні проблеми України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення: матеріали 12 міжнародної науково-практичної конференції, м.Херсон, 5-6 жовтня 2017 р. / За заг. редакцією І.Пилипенка, Д.Мальчикової – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 304 с.,С. 182-185.
5. Кузнецов С. Г. Територіальне планування і розвиток міст / С. Г. Кузнецов, І. І. Ананян, Л. М. Богак. – Донецьк : Норд-Прес, 2008. – 335 с.
6. Метрополізаційні процеси в регіоні: концептуальні підходи та прикладні аспекти просторового аналізу : науково-аналітична доповідь / НАН України. Інститут регіональних досліджень; наук. ред. М. І. Мельник. – Львів, 2014. – 65 с.
7. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : колективна монографія / За ред. К. Мезенцева, О. Олійника, Н. Мезенцевої. – К. : Видавництво «Фенікс», 2017. – 438 с. <https://www.geokiyiv.org/uk/science/gorizonti-nauki/urbanistychna-ukraina>
8. Ткач Д. В. Розвиток української геурбаністики. Історія української географії / Д. В. Ткач, Т. Б. Заставецький // Всеукр. наук.-теор. часопис. – Тернопіль, 2002. – Вип. 6. – С. 82-87.
9. Дідик В.В., Павлів А.П. Планування міст. – Львів: Львівська політехніка, 2006. – 407 с.
10. Сохнич А.Я., Солярчук Д.І., Тарасюк І.Г., Солярчук Ю.Д. Планування використання земель населених пунктів: формування прибудинкових територій. – Львів: Українські технології, 2009. – 96 с.
11. Литвинчук М. Ю., Денисенко О. О., Мельничук А. Л. Інструменти планування на місцевому рівні: довгостроковий аналіз перетворень в Україні // Укр. геогр. журн. 2022. № 2. С. 73–81. [Українською мовою]. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2022.03.045>
12. Заячук М., Костащук І., Дарчук К., Білоус Ю. (2021). Геоінформаційні технології як основа дослідження оптимального розміщення закладів загальної середньої освіти (на прикладі Чернівецької міської територіальної громади). Журнал геології, географії та геоекології, 30 (2), 389-401. <https://doi.org/https://doi.org/10.15421/112135> <https://geology-dnu.dp.ua/index.php/GG/article/view/823>
13. Заячук М., Заячук О., Заячук А. Просторовий ресурс території м.Чернівці: хронологічний та хорологічний аналіз. Вісник Київського національного університету імені

Тараса Шевченка. Географія, 1/2 (78/79)2021. С.26-32. https://visnyk-geo.knu.ua/?page_id=8435&lang=uk <http://doi.org/10.17721/1728-2721.2021.78-79.4>

14. Заячук М. Д., Заячук О.Г. Географічні компетентності в розробці програм економічного і соціального розвитку території // Стратегування та планування регіонального розвитку в Україні в контексті досягнення Цілей 2030-Україна: збірник тез науково-практичної відео-конференції (електронне видання), 9 квітня 2021 р., К.: Інститут географії НАН України, 2021. – С. 13. https://igu.org.ua/sites/default/files/GeoNight_Ukraine_2021.pdf

15. Заячук М.Д., Золотунець Д.В. Аналіз факторів впливу ефективності розвитку міського транспорту (на прикладі міста Чернівці) // «Професор Юрій Полянський: від плакорів Поділля до засніжених Анд»: матеріали Всеукраїнського онлайн-семінару, приуроченого 130-річчю з дня народження географа, геолога, археолога Полянського Юрія Івановича (27-28 травня 2022 р.). Тернопіль: Вектор, 2022. 206 с., С. 116-120.

16. Заячук Мирослав До питання підготовки фахівців з управління регіональним розвитком // Міста та регіони в епіцентрі просторових змін : зб. наук. праць / за ред. С. П. Запотоцького та К. В. Мезенцева. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2023. – 95 с., С. 18 – 19.

17. Заячук Мирослав, Тіміш Родіка Фінансова складова розвитку територіальних громад Чернівецької області у період війни // Українська географія у викликах війни : Збірник тез доповідей за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції, 08-09 червня 2023 р / [За ред. І.О. Пилипенка, Д.С. Мальчикової]. – Херсон: Херсонський державний університет, 2023. – 104 с. С. 19-20. <http://ekhssuir.kspu.edu/handle/123456789/18291?show=full>

18. М.Д Заячук, Д.В Золотунець Використання цифрових технологій у транспортному секторі як фактор підвищення конкурентноспроможності. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Географічні науки» Випуск 20, 2024, С. 22-27 <https://www.gj.journal.kspu.edu/index.php/gj/article/view/366>

19. Оксана ЗАЯЧУК, Мирослав ЗАЯЧУК, Анастасія ЗАЯЧУК. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ПАРКОВИХ ЗОН МІСТА ЧЕРНІВЦІ // Міждисциплінарні інтеграційні процеси у системі географічної, туризмологічної та екологічної науки: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції приуроченої 35-літтю утворення географічного факультету в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка (м. Тернопіль, 15-16 травня 2025 р.) / за заг. ред. проф. А. Кузишина. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2025. 308 с., С. 69-72.

20. Гукалова І. В., Денисик Г. І., Дронова О. Л. Заячук М. Д., Лісовський С. А., Мальчикова Д. С., Маруняк Є. О., Мозговий А. А., Палеха Ю. М., Пересадько В. А., Борисенко К. Б., Петлін В. М., Підгрушний Г. П., Руденко В. П., Руденко Л. Г., Яценко Б. П. Географія у 2050 році — бачення науковців України Ukrainian Geographical Journal 2025 No. 3 — Український географічний журнал 2025, № 3, С. 20 – 30. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2025.03.020> Ukr. geogr. z. 2025, No. 3:20-30

21. Заячук Мирослав, Заячук Оксана СТРАТЕГУВАННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАД У КОНТЕКСТІ ЗМІН КЛІМАТУ //СТАЛИЙ РОЗВИТОК БАСЕЙНОВИХ ЕКОСИСТЕМ : РЕГІОНАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ : Матеріали науково-практичної конференції (с. Світязь 29-31 травня 2025 року) – Луцьк : Вежа-Друк, 2025. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Об'єм даних 6,19Мб, С.191-194. <https://drive.google.com/drive/folders/11ZgKP0G73zd2kYKa3g0vrVtB2VaRVlhG?usp=sharing>

22. Zakutynska Iryna, Slyvka Roman, Zayachyk Myroslav. Social – Geographic Bases of Agricultural Profile Formation in Suburban Zones of Big cities within Ukrainian Agro – industrial regions (Through the Example of the city of Ivano-Frankivsk) / International Journal of Agriculture and Group Sciences / 2014 / 7-14/ 1434-1438.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Смарт-інновації українських міст // Платформа розвитку міст портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.urbanua.org/dosvid/ukrayinski-prykklady/340>
2. Territorial Agenda of the European Union – 2020. Towards an Inclusive, Smart and Sustainable Europe of Diverse Regions agreed at the Informal Ministerial Meeting of Ministers responsible for Spatial Planning and Territorial Development on 19th May 2011 Godolló, Hungary. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nweurope.eu/media/1216/territorial_agenda_2020.pdf.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Децентралізація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/about>
5. Інститут географії НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://igu.org.ua/uk>
6. Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.idss.org.ua/index.html>
7. Інститут громадянського суспільства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.csi.org.ua/>
8. Міжнародний центр перспективних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://icps.com.ua/>
9. Платформа розвитку міст - <http://www.urbanua.org/organizaciyi/pro-nas>
10. The EU compendium of spatial planning systems and policies. – Luxembourg: Office of Official Publications of the European Communities. – 1997. – 192 p. <https://aei.pitt.edu/99139/1/28B.pdf>
11. The United Nations Human Settlements Programme, UN-НАВІТАТ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://un> <https://aei.pitt.edu/99139/1/28B.pdf> habitat.org.
12. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minregion.gov.ua>
13. Українська урбаністична платформа - <https://mistosite.org.ua/>

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universitytetu-imeni-yurii-fedkovycha/>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universityteti-imeni-yurii-fedkovycha/>
- ✓ «Положення про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів» <https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-apeliatsiiu-na-rezultaty-pidsumkovoho-semestrovoho-kontroliu-znan-studentiv/>